

Sygn. akt I PK 103/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa W. G.
przeciwko Wyższej Szkole [...] z siedzibą w B.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 stycznia 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej
z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt VI Pa 74/15 Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w sprawie z powództwa W. G. przeciwko Wyższej Szkole [...] w B. o zapłatę zaległego wynagrodzenia - oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 7 lipca 2015 r., sygn. akt V P (...), w którym Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo i rozstrzygnął w przedmiocie kosztów postępowania.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżył skargą kasacyjną pozwany. Skargę oparto na zarzucie naruszenia zarówno przepisów prawa materialnego, jak i procesowego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i

4 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sprowadza się do odpowiedzi na następujące pytanie: „Czy na gruncie obowiązujących przepisów prawa pracy, w szczególności treści art. 22 k.p., art. 13 k.p., art. 80 k.p. i art. 100 § 1 k.p. dopuszczalne jest złożenie przez pracodawcę jednostronnego oświadczenia woli o zwolnieniu pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia z zachowaniem prawa do wynagrodzenia oraz czy w takim przypadku – złożenia oświadczenia woli, o którym mowa i podporządkowaniu się temuż przez pracownika – pracodawca uprawniony jest do wezwania pracownika w każdej chwili do świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia i czy odmowa pracownika podporządkowania się woli pracodawcy w tym przedmiocie może stanowić podstawę do odmowy wypłaty wynagrodzenia pracownikowi niepodporządkowującemu się takiemu poleceniu, za okres poczynszy od dnia w którym, zgodnie z poleceniem pracodawcy, pracownik miał obowiązek stawić się do pracy?”.

Ponadto skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd Okręgowy dopuścił się istotnego naruszenia prawa materialnego oraz mających wpływ na treść orzeczenia naruszeń prawa procesowego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powoda wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej, a także o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie którejkolwiek z przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 czy też 4 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Przy czym wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Natomiast, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej

wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Skarżący nie wykazał, aby w sprawie rzeczywiście zachodziły podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W zakresie pierwszej z powołanych podstaw należy stwierdzić, że sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie jest zagadnieniem nowym, nierozstrzygniętym dotychczas w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wypowiadał się już na temat dopuszczalności dokonania przez pracodawcę jednostronnego zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia, jak również skutków odwołania takiego zwolnienia, które co do zasady zostało uznane przez Sąd Najwyższy za niedopuszczalne z uwagi na brak stosownych przepisów prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., II PK 202/08, OSNP 2010 nr 19-20, poz. 231). W istocie zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego stanowi pytanie, na które Sąd Najwyższy udzielił odpowiedzi w przywołanym orzeczeniu. Przywołane zagadnienie prawne nie ma jednak również znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego dopuszczalne jest umowne zwolnienie pracownika od obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2011 r., II PK 302/10, OSNP 2012 nr 17-18, poz. 215), przy czym pamiętać należy, że oświadczenie pracownika o wyrażeniu zgody na zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy może być również dorozumiane. I taki właśnie stan faktyczny stwierdziły sądy rozpoznające przedmiotową sprawę merytorycznie. Sąd Najwyższy jest związany stanem faktycznym i oceną dowodów dokonaną przez sądy rozpoznające sprawę i nie może w nie ingerować.

Skarżący nie wykazał również, że w sprawie zachodzi oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Pełnomocnik pozwanego nie uzasadnił w żaden sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, ograniczył się on jedynie do wskazania,

że Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej dopuścił się istotnego naruszenia prawa materialnego i naruszeń prawa procesowego mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Nie wskazał on jednak w treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na czym te naruszenia polegały i dlaczego są one na tyle istotne, że czynią złożoną skargę kasacyjną oczywiście zasadną.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.